

Risalelerde "Hiyerarşi" Hakkında Bilgi Var mı?

Hiyerarşi, ast üst ilişkisi, basamak sırası, derece düzeni anlamlarına geliyor ki, bu hayatın her alanında fitri bir kanundur.

Mesela, okulda öğretmen üst, talebe asttır; hastanede doktor üst, hasta asttır yani onun dediğini yapmakla yükümlüdür. Özel sektörde müdür ve şef üst onun altında çalışanlar asttır vs... buna benzer örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Elbette her meslek ve alanda bu hiyerarşi manası aynı şekilde ve aynı şiddette değildir. Ordu içindeki hiyerarşi ile okullardaki hiyerarşi aynı şiddet ve katmanda değildir. Ama ast üst ilişkisi bir şekilde her alanda ve her sahada fitri bir esas olarak bulunmaktadır, bunun reddi ve inkarı kabil değildir.

Hiyerarşinin, yani ast üst ilişkisinin sınırlarını dinimiz genel hatları ile belirler; detay kısmını ise insanların örf ve anlayışına havale eder.

Mesela bir komutan askerine namaz kılmayacaksın diyemez, dese asker ona itaat etmekle mükellef değildir. Zira **"Allah'a isyanın olduğu yerde kula itaat etmek haramdır."** kaidesi İslam'da temel bir esastır. Bu kaide sırıncı kimse kimseye haram noktasında amirlik yapamaz. Amirlik meşru ve dinin sahasına girmeyen şeylerde geçerlidir.

İtaat hususunda Risale-i Nurlarda şu ifadeler geçiyor:

"Ey şanlı asâkir-i muvahhidîn! Ve ey bu millet-i mazlumeyi ve mukaddes İslâmiyeti iki defa büyük vartadan tahlis eden muhteşem kahramanlar!"

"Cemal ve kemaliniz, intizam ve inzibattır. Bunu da hakkıyla en müşevveş bir zamanda gösterdiniz. Ve hayatınız ve kuvvetiniz itaattir. Bu meziyet-i mukaddeseyi en ufak âmirinize karşı bile irae ediniz. Otuz milyon Osmanlı ve üç yüz milyon İslâmın nâmusu artık sizin itaatinize bağlıdır. Sancak ve tevhid-i İlâhî sizin yed-i şecaatinizdedir. Sizin o mübarek elinizin kuvveti de itaattir. Sizin zabitleriniz, müşfik pederlerinizdir. Kur'ân ve hadis ve hikmet ve tecrübe ile sabittir ki, haklı âmire itaat farzdır."

Malûmunuzdur ki, otuz üç milyon nüfus, yüz sene zarfında böyle iki inkılâbı yapamadı. Sizin o itaatten neşet eden hakikî kuvvetiniz, umum millet-i İslâmiyeyi medyun-u şükran etti. Bu şerefi hakkıyla teyid etmek, zabitlerinize itaatledir. İslâmiyetin namusu da o itaattedir. Biliyorum ki, müşfik pederleriniz olan zabitlerinizi mes'ul

etmemek için işe karıştırmadınız. Şimdi ise iş bitti. Zâbitlerinizin âğuş-u şefkatlerine atılınız. Şeriat-ı garrâ böyle emrediyor. Zira zabitler ûlûlemirdirler. *Vatan ve millet menfaatinde, hususan nizam-ı askerîde ûlûlemre itaat farzdır. Şeriat-ı Muhammedînin (aleyhissalâtü vesselâm) muhafazası da itaat iledir.*"(1)

Buradaki "**ulûlemr**" kavramı, derecesine göre her sahada geçerlidir. Mesela, "*okulda öğrencinin ulûlemri öğretmendir*" denilebilir. Bu manayı diğer sahalara da tatbik edebiliriz.

(1) bk. [Hutbe-i Şamiye, Kahraman Askerlerimize.](#)